

Ešte pred dvoma rokmi výbor sa uzniesol navrhnuť SAV, aby každoročne bolo odmeňované najlepšie dielo roka za geológiu „plaketou D. Štúra“ a sumou 5000,— korun. Udeľoval by to výbor členom Spoločnosti. Zatiaľ ešte SAV má odmietavé stanovisko.

Aby sme nadviazali kontakt i s geologickými spoločnosťami, najmä socialistických štátov, navrhol výbor realizovať ich príležitostné návštevy dvomi členmi SGS. SAV zatiaľ neakceptovala túto myšlienku. Zatiaľ dostáva Spoločnosť na výmenu členov ročne 1500,— Kčs, čo stačí na úhradu pobytu len jedného zahraničného hosťa. V roku 1967 sa uskutočnila takáto výmena medzi R. Broussom z Paríža a Prof. J. Šalátom z Košíc.

V jeseni r. 1968 bola programovaná obdobná výmena medzi Prof. G. Fierrom z Talianska a Dr. B. Leškom z Bratislavy, ktorá sa však nemohla realizovať.

Na návrh výboru plénum schválilo menovanie čestných členov Slovenskej geologickej spoločnosti, ktorým boli pripravené diplomy čestného člena Spoločnosti. Sú to:

Prof. Ján Volko Starohorský,

Dr. Karel Žebera DrSc,

Dr. František Fiala DrSc, člen korešp.

Prof. Dr. Othmar Kühn,

ČSAV,

Prof. Dr. Marian Książkiewicz.

Ďalšou akciou bolo vyhotovenie členských legitimácií, ktoré boli rozoslané všetkým platiacim členom Spoločnosti.

Dlhé obdobie bola diskutovaná otázka vydávania časopisu našej Spoločnosti. Tu sme narazili na nepochopenie SAV. Vďaka porozumeniu podnikového riaditeľstva Geologického prieskumu, n. p., Spišská Nová Ves pre otázky našej publicity môžeme pracovné výsledky členov i činnosť Slovenskej geologickej spoločnosti zverejňovať.

Podľa špeciálneho zamerania vznikli pri Slovenskej geologickej spoločnosti odborné skupiny a to:

hydrogeológia,

geochemia

a tvorí sa skupina neovulkanitov.

Záverom uvádzam pre informáciu, že Slovenská geologická spoločnosť koncom roku 1968 má 426 členov.

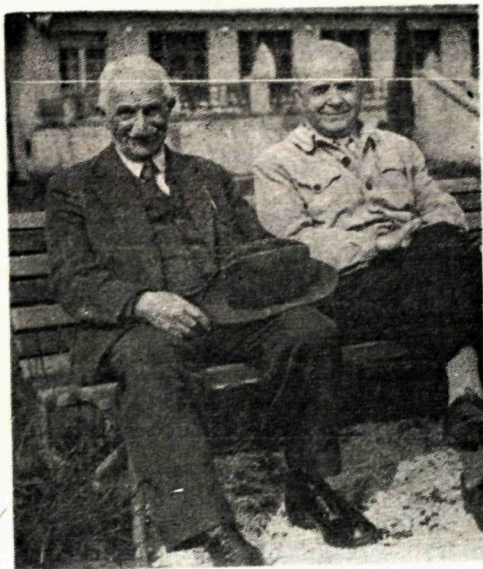
DR. LUDOVÍT IVAN CSc. —

predseda Slovenskej geologickej spoločnosti

Činnosť bratislavskej pobočky Slovenskej geologickej spoločnosti v r. 1968

Činnosť Slovenskej geologickej spoločnosti v bratislavskej pobočke v uplynulom 1968 roku sa odohrála v dvoch oblastiach: náučno-prednáškovej a v spoločensko-historickej. Kým činnosť v prvej oblasti obyčajne nepresahovala rámec pobočky, zatiaľ činnosť historicko-spoločenská (národná) zachvacovala celú Slovenskú geologickú spoločnosť a o jej charaktere pojednáva zvlášť jej predseda Dr. L. Ivan.

V prednáškovej oblasti sme sa zameriavali zvlášť na niektoré tématické otázky charakteru a podľa nich sme volili a pozývali prednášajúcich práve tak od nás, ako aj z cudziny. Len augustové udalosti nepriaznivo zasiahli náš program prednáškovej činnosti, pretože po auguste nám už odmietli pricestovať geológovia zo zahraničia a hostia, s ktorými sme, po skončení Svetového geologického kongresu

Profesor J. Volko-Starohorský (prvý z ľava) pred chatou Ďumbier v Jánskej doline. Narodil sa 31. júla 1880 v Liptovskom Mikuláši. Vysokú školu absolvoval v Budapešti, kde istý čas bol aj asistentom u prof. A. Kocha. Vyučoval prírodné vedy na rozličných školách v bývalom Uhorsku. Od roku 1918–1938 bol profesorom na gymnáziu v Lipt. Mikuláši. O geologickej problematike napísal niekoľko kníh a odborných článkov. Predovšetkým má zásluhu na popularizácii geológie. Za prvej CSR bol temer jediným Slovákom, ktorý sa zaoberal geológiou. Plénum Slovenskej geologickej spoločnosti ho zvolilo za čestného člena v apríli 1968.

Stefan B. Roman, predseda výkonného výboru a prezident Spojených baníckych podnikov Denison v Kanade. V lete 1968 navštívil Slovensko a Bratislavu. V Slovenskej geologickej spoločnosti mal prednášku o histórii baníctva v Kanade, ktorú prinášame v predchádzajúcej časti ako samostatný článok. Po prednáške diskutoval s členmi výboru našej spoločnosti a informoval ich o možnostiach získať študijné štipendium v Kanade pre našich nadaných geologov. S. B. Roman narodil sa na východnom Slovensku a považujeme ho za svojho krajana za ďalekým morom.

v Prahe. počítali; po udalostiach u nás náhle odcestovali. Program prednášok v bratislavskej pobočke SGS sa konal v tomto poradí:

Prof. Dr. M. Kuthan CSc, Dr. O. Fusán CSc, Ing. Ďuratný: „Hlboké podložie stredoslovenských neovulkanitov“; Prof. Dr. St. Wdowiarz (Krakov), Prof. Dr. J. Körössi (Budapešť), Ing. D. Ďurica: „Nové poznatky vo výskume nafty a plynu v karpatskej oblasti ČSSR, Poľska a Maďarska“; Štefan Roman (Kanada): „Ekonomické využívanie nerastných surovín v Kanade“; Dr. Frant. Fiala DSc., člen korešp. ČSAV (Praha): „Geofyzikálny výskum vulkanizmu Barrandienu“.

V sekcii odznali tieto prednášky:

Dr. A. Porubský CSc.: „Hydrogeologické poznatky zo študijnej cesty z Talianska“; Ing. E. Kullman CSc.: „Problémy zachytávania krasových vôd“; Dr. O. Franko CSc.: „Zachytávanie krasových termálnych vôd na príklade Bojníc“; Ing. St. Gazda: „Systém hornina-voda a metódy jeho štúdia“.

V sekcii geochemie odznali tieto prednášky:

Doc. Dr. M. Matherny: „Použitie elektrónovej a laserovej mikrosondy na lokálnu analýzu minerálov“; Prof. Dr. B. Cambel DSc, člen korešp. SAV a Dr. J. Jarkovský CSc.: „Význam použitia grafov pri geologickom výskume mikroelementov v mineráloch“; Pg. V. Veiser: „Význam geochemie pri výskume karbonátových hornín“.

B. LEŠKO,

predseda bratislavskej pobočky,
Slovenskej geologickej spoločnosti

Geosynklinálny vulkanizmus Barrandienu

F. Fiala:

Byl podán souhrnný referát o výsledcích několikaletých výzkumů proterozoického a staropaleozoického vulkanismu Barrandienu. Produkty submarinního vulkanismu proterozoického, popsané svého času F. Slavíkem (1908) jeho spility, představují metabasalty (t. j. paleobasalty o různě silném stupni metamorfosy), spility s. s., různé porfyryty, deleritické diabasy a spility, variolity, tufy, granuláty, granulátové tufy a sklovité brekcie. V jižní vulkanické zóně v pruhu Blovice-Příbram-Dobříš-Zbraslav jsou vedle výše uvedených typů hojné keratofyry a křemenné keratofyry, jež v severnějších zónách vystupují jen ojediněle. Výrazným typem jsou variolitické draselné spility zóny Slatina-Pavlov v severním křídle Barrandienu. Hlavní vulkanická zóna Kralupy-Domažlice (stejně jako západní část jižní zóny), dále zóna Svojšín-Stříbro-Plasy a amfibolity (přeměněné metabasalty Slavkovského-Císařského lesa odpovídají většinou chemickou povahou metabasaltům hlavní vulkanické zóny. Je podán přehled a charakteristika hlavních vulkanických zón, vyloženy představy o vzniku pillow láv. Hlavní rysy chemismu jsou zachyceny grafy.

Kambrický vulkanismus, většinou subaerický, patří subsekventní fázi asyntského (cadomského) tektonomagmatického cyklu. Produkoval porfyryty a křemenné porfyry, jež zasáhly až do nejspodnějšího ordoviku.

Omlazení subsidentní povahy silně mobilní zóny Barrandienu během ordoviku otevřelo cestu výstupu submarinních diabasů. Chemismus magmat se měnil od andesito-basaltových k basaltovým, olivínicko-basaltovým a časem (silur) i ultrabazickým. Hranice proti subsekventnímu, příp. finálnímu vulkanismu kambrickému je neostrá, nástup iniciálního podmořského vulkanismu variského tektonomagmatického cyklu byl pomalý a plynulý.

Ordovický vulkanismus je proti silurskému charakterizován poněkud menší basicitou a větším podílem K_{20} . Místa se vyvíjejí spilitizované facie, nedosahují však intenzity a rozsahu spilitů silurských. Hojné jsou v ordoviku produkty pyroklastické, a to jednak subaerické tufy (padající do moře nebo do moře splachované),